

Opvoeden na partner geweld

Trees Pels
Katinka Lunneman
Jodi Mak
Susanne Tan
Meta Flikweert
Marjolijn Distelbri
Majone Steketee

Financiers:
Gemeente Rotterdam
Gemeente Amsterdam
Gemeente Utrecht
Gemeente Den Haag
Ministerie van Justitie
Stichting Kinderpostzegels Nederland

Opvoeden na partnergeweld

'Ik moest heel veel moeite doen om mezelf te motiveren en sterk te houden als moeder. Soms had ik wel keihard willen huilen en schreeuwen en alles stuk willen gooien in huis. Uit woede hè...? Ja, maar dat doe je dan niet omwille van de kinderen.'

Hoewel de aandacht voor partnergeweld is toegenomen, is er nog weinig bekend over de gevolgen van dit geweld voor de zorg en opvoeding. Het onderzoek *Opvoeden na partnergeweld* voorziet in deze lacune. Aan de hand van indringende gesprekken met 100 moeders en 84 jongeren is een schat aan informatie verzameld. Gezinnen van diverse afkomst spreken openhartig over hun ervaringen tijdens het geweld en de periode erna. De impact op moeders en kinderen is groot. De moeders zijn vaak zo ontredderd dat het zorgen en opvoeden ze niet gemakkelijk afaat. De kinderen – getuige en soms ook slachtoffer – hebben na hun pijnlijke ervaringen juist extra liefde en aandacht nodig. De auteurs beantwoorden de vraag welke steun en hulp ouders en kinderen nodig hebben die met relatiegeweld te maken kregen, en op welke manier dit kan worden georganiseerd.

Opvoeden na partnergeweld is een initiatief van de gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht en is mede mogelijk gemaakt door het ministerie van Justitie, het ministerie van VWS, het voormalige ministerie voor Jeugd en Gezin & Stichting Kinderpostzegels Nederland.

Van Gorcum

9 789023 248101

Lünneemann • Steketeer (Red.)

Opvoeden na partnergeweld

na

Opvoeden na partnergeweld

Ondersteuning van moeders en jongeren
van diverse afkomst

Trees Pel
Katinka Lünneemann
Majone Steketeer
(Red.)

Van Gorcum

Onderzoeksvragen

Hoe is de opvoedings situatie te kenmerken tijdens en na perioden of incidenten van agressie en geweld, in gezinnen van nieuwe Nederlanders vergeleken met autochtone Nederlanders?

Welke ondersteunings behoefte leven er onder jongeren en opvoeders tijdens en na perioden of incidenten van agressie en geweld?

Welke conclusies en aanbevelingen voor de ondersteunen van kinderen en opvoeders zijn er?

Onderzoeksgroep

- ✓ 100 moeders en 84 jongeren
- ✓ Grootste etnische groepen:
 - Antilliaanse,
 - Hindostaanse,
 - Marokkaanse,
 - Turkse
 - Autochtone
- ✓ Migrantengroepen: meerderheid 1e generatie
- ✓ Woonachtig in 4 grote steden (en randgemeenten)
- ✓ Leeftijd zeer gevarieerd: 9 tot 24 jaar
- ✓ Evenveel meisjes als jongens

Kinderen als getuige van geweld

‘NIEMAND KIJKT OM NAAR DE KINDEREN VIND IKZELF’

*Nederlands meisje 15 jaar en
getuige van relationeel geweld*

Betrokkenheid jongeren bij het geweld

- Bijna alle jongeren zijn daadwerkelijk getuige
 - Kleine groep alleen indirect getuige
 - Horen het
 - Worden geconfronteerd met letsel
 - Moeten vluchten
 - Vaak zijn zijzelf ook slachtoffer van geweld
 - Enerzijds doordat zij bij de conflicten worden betrokken
 - Anderzijds omdat zij zelf mishandeld worden
-

Ervaren ernst van het geweldsincident

- 59 jongeren licht tot matig geweld
 - 25 jongeren ernstig tot zeer ernstig geweld.
-

Reactie van de jongeren op het geweld

- De meeste jongeren willen niet aanwezig willen en vluchten weg
 - Beschermen van slachtoffers
 - Troosten
 - Vermijden: aangepast gedrag vertonen
 - Geen confrontatie aangaan / verdragen
 - Doorgaan met het eigen leven
-

Invloed op de relatie met de ouders

- Roept veel verwarrende emoties op naar ouders, onveilig, angst, boos, verdrietig, machteloos.
 - Loyaliteitsconflict
 - Rolverwarring
 - Relatie met moeder
 - Merendeel goed (zeker ten opzichte vroegere situatie)
 - Rol van moeder tijdens het geweld
 - Moeder en fysiek geweld
 - Relatie met vader
 - Merendeel slecht
-

Invloed op de jongere zelf

- Veel internaliserende klachten die door de jongeren genoemd: angst, depressie, slaapproblemen, prikkelbaarheid, teruggetrokken zijn, piekeren
 - Externaliserende klachten: problemen met agressie en woede
 - Concentratieproblemen op school
 - Problemen in de sociale omgang
-

Ervaren informele steun door jongeren

- Jongeren hebben een zwak sociaal netwerk als het gaat om de ervaringen met geweld te delen.
 - Relationeel geweld veelal een geheim
 - Jongeren durven er nauwelijks over te spreken
 - Probleem van ouders
 - Jongeren ervaren hun ouders, zowel vader als moeder als steunend als het bespreekbaar is, het is een erkenning van hun 'dubbele' gevoelens.
 - Familie belangrijk
 - Vertrouwenspersoon
-

Ervaren formele steun door jongeren

- Jongeren denken niet in termen van professionele hulp:
 - Teleurgesteld in de mogelijkheden van de politie
 - Nauwelijks de link met problemen en het getuige zijn (geweest)
- Dubbele houding ten aanzien van hulp:
 - Anderzijds vinden zij het wel belangrijk dat je er met iemand over kan praten om het geweld te stoppen maar ook om het te verwerken.
 - Enerzijds hebben zij zelf er nauwelijks over gesproken. Jongeren geven aan het prettig te vinden om een plek te kunnen hebben, waar niemand ervan weet, school wordt veelal in dit verband genoemd.

Overlevingsstrategieën van jongeren

- Je gedeisd houden, niet de confrontatie aangaan, het verdragen en niet de hoop opgeven.
 - Vooral aan je toekomst te denken. Dus zorgen dat je een opleiding afmaakt, gewoon naar school blijft gaan.
 - Jezelf in veiligheid brengen, weggaan
-

‘En ik zou ze aanraden om een plekje te maken, ergens, maakt niet uit, in huis, buitenshuis, in je hoofd, maakt niets uit. Een plekje waar je je veilig voelt, waar je even je oogjes dicht kan doen. Het is voornamelijk er doorheen te bijten. Je kunt je vader en moeder niet veranderen, dat gaat niet lukken. Je bijt je er gewoon doorheen.’

(Antilliaans meisje 14 jaar)

Belangrijke conclusies jongeren

- De betrokkenheid van jongeren bij relationeel geweld is een niet zichtbaar probleem
 - Jongeren ervaren veel persoonlijke problemen als gevolg van het relationele geweld
 - Jongeren hebben allerlei inadequate coping strategieën ontwikkeld
 - Jongeren zullen niet uit zichzelf om steun en hulp vragen
 - Nauwelijks onderscheid naar etnische achtergrond of sekse.
-

Opvoedingsondersteuning jongeren

- Bewustwording effecten geweld op jongeren tijdens en na het geweld
 - Bespreekbaar maken van geweld binnen het gezin
 - Aandacht voor het coping gedrag dat jongeren zich hebben aangeleerd
 - Aandacht voor de invloed van geweld op de opvattingen van jongeren
 - Preventie om eventuele herhaling te voorkomen
-

Aandachtspunten

- Ondersteuning vanuit informeel sociaal netwerk
 - Familie, buren, vriend(inn)en
 - Sleutelfiguren, docenten
 - Lotgenotengroepen (ook via internet)

 - Bespreekbaar maken van geweld in community (publiekscampagnes, bijeenkomsten)
 - Professionele ondersteuning
-

➤ Dank u voor uw aandacht

Verwey-Jonker Instituut

www.verwey-jonker.nl

TPels@verwey-jonker.nl

MSteketee@verwey-jonker.nl

